

OSKA uuringutulemuste kasutusvõimalused karjääriõpetajate töös

Merit Luik

Karjäärikoordinaator, inimeseõpetuse õpetaja

Tartu Tamme Gümnaasium

Info töömaailma kohta – õpetaja kirstunael

Töömaailma kohta käiv informatsioon:

- kiiresti muutuv
- raskesti leitav
- õppetöös rakendamiseks kohati liiga keeruline
- tervikpildi saamine nõuab aega ja häid eelteadmisi

Rõõm ootamatult leitud varandusest

OSKA analüüside tugevused õpetaja ja karjäärikoordinaatori vaatevinklist:

- käsitlevad töömaailma tervikuna (töömaailma üldised suundumused + valdkondlikud ülevaated)
- Erineva vormi, mahu ja põhjalikkusega materjalid on mitmekesiselt kasutatavad
- Kõikide valdkondade materjalide sisu ühtselt üles ehitatud ja vormistatud (kasutusmugavus ja ajasäästlikkus)
- Analüüsid koostatud erineva taustaga spetsialistide poolt (usaldusväärsus ja neutraalsus)

OSKA analüüside kasutusvõimalused kooli karjäärیتööس

- Teadmiste täiendamiseks õpetajale ja karjäärikoordinaatorile
- Tugimaterjal kooli karjäärیتööس prioriteetide seadmisel
- Näitlikud materjalid (tekstid, infograafika, videod) nii üld- kui karjääriõpetuse tundide rikastamiseks
- Täiendavad materjalid õpilastele sisulisteks tegevusteks töömaailma temaatika käsitlemiseks

Ennatlik rõõm ja rakendamise keerukus

Väljakutsed OSKA materjalide rakendamisel gümnaasiumis:

- Õpetaja vs. õpilane
- Individuaalne vs. rühmategevus
- Passiivne vs. aktiivne tegevus
- Huvidest lähtuv vs. suunatud fookusega
- Paindlikud vs. konkreetset reeglid

Lihtsalt meenutamiseks:

Õppetöö eesmärgiks mitte hinde panemine, vaid õpilase tegelik areng

„Meie super ettevõtte/asutus“

- Ettevõtte/asutuse üldine kirjeldus
  - nimi, moto, tegevusala, tooted/teenused, sihtgrupp
- Ettevõtte/asutuse personali kirjeldus
  - personali suurus, ootused töötajate haridusele, teadmistele, oskustele ja hoiakutele
- Töörühma liikmete kirjeldus
  - Amet ettevõttes/asutuses ning peamised tööülesanded
  - Omandatud haridus (kool, eriala)
- Ettevõtte/asutuse suurimad väljakutsed lähema 10 aasta perspektiivis
  - Millised on ettevõtte/asutuse käekäiku mõjutavad probleemid?
  - Millised on ettevõtte/asutuse kasvamise ja arengu võimalused?
- Ettevõtte/asutuse töökorraldus:
  - Ettevõtte/asutuse töökorralduse põhimõtted (nt. juhtimine, tööpäeva pikkus, töötamise asukoht, muud eritingimused)
  - Ettevõtte/asutuse töötajate motiveerimise põhimõtted ning töökeskkonna kirjeldus
- Rühmatöö korralduse analüüs

Töökorraldus ja nõuded tööle

- 2 nädalat ettevalmistav tegevus tundides (õpetaja juhendamine, tehnilised vahendid tööks allikatega)
- Kodune töö rühmades tundide vahel (koostöö planeerimine ja rakendamine, sobivate töövormide leidmine)
- Hindamiseks: kirjalik analüüs + esitlus tunnis
- Kohustuslikud tekstid rakendamiseks:
  - Pärna, O. (koost). (2016) *Töö ja oskused 2025*. SA Kutsekoda, Tallinn: 2. ja 4. peatükk
  - Randma, T. (koost). (2014). *Eesti tööturg täna ja homme*. Inimeste oskuste ja tööturu vajaduste ühitamise rakkerühm, Riigikantselei: 5. peatükk
  - Ühe OSKA valdkonna uuringu lühiversioon ja uuringu terviktekst.

Õpetaja soovunelm

Tegevuse käigus:

- Paraneb õpilaste teadlikkus töömaailma üldiste suundumuste kohta
- Paranevad õpilaste teadmised vähemalt ühe valdkonna piires
- Selginevad õpilaste personaalsed eelistused haridus- ja töövalikute tegemisel, eelistusi toetavad konkreetset argumendid

Bioplast – biolaguneva plasti tootmine

Probleemid ja arenguvõimalused 10 aasta perspektiivis:

- Ranged regulatsioonid, mis on suunatud inimeste tervise ja keskkonna kaitseks
- Noorte töötajate palkamine, koolitamine ja hoidmine, kuna töövõimeliste inimeste osakaal väheneb
- Vajadus uute tehnoloogiate kasutamise järele
  - Ressursside säästlik kasutamine
  - Töötajatele pidev täiendus- ja ümberõppe võimaldamine
- Keskkonnasäästlik lähenemine on vajadus ja trend
- Harukontorid luuakse suurlinnadesse, et leida ja palgata talente

Veel asjalikke leide:

- Plat3 – mitmekordselt kasutatavad pabertaldrikud
  - Mitmekordselt kasutatavad nõud, millel on peal mitmekihiline kile. Peale ühe toidu söömist saab eemaldada ühe kihi kilet ja asuda järgmist toitu sööma. Taldrik on loodud biolagunevast materjalist
- Health Robots HERO
  - Toodame, laenutame ja müüme tervishoiuroboteid. Robotitele on programmeeritud ennetusprogrammid, et inimesed elaksid võimalikult tervislikult ja et perearsti visiite jääks vähemaks. Robot oskab osutada õendusteenuseid, sest praeguse vastuvõtuga jätkates jääb aastaks 2025 puudu üle 300 õe. Lisaks soovime, et patsient ei peaks iga väiksema mure korral arsti visiidile pöörduma
- MediDrone - Emergency Air Patrol
  - Pakume kiireimat esmaabi kõikidele abivajajatele raskesti ligipääsetavates kohtades. Andes kiirabisse helistades abivajaja seisundi ülevaate ning asukoha, määrab dispetšer drooni kohale lennutamise vajalikkuse (pidev konsultatsioon dispetšeri poolt, esmaabi tarbed ja elustamisaparaat, toit, vesi)
- Reinlo Design -
  - Telefoni aplikatsioon sobiva mööbli valimiseks ja mööbli tellimiseks
  - Äpp võimaldab digiseadme ekraanil vaadelda konkreetse mööblieseme sobivust kliendi soovitud ruumis
  - Võimalus saada sisekujundajaga konsultatsioone

Tulemus

Vanadekodu, loomade vaimse tervise kliinik, tankide tootmine, katastroofikapsel Doom, alternatiivmeditsiini keskus, ratastel ilusalong, keelte õppimise vestlusrobot...

- Suur osa energiast kulus toote/teenuse leidmisele
- Põhjalikumalt kirjeldati meeskonnaliikmete „ameteid“ ettevõttes
- Enam leidsid analüüsidest rakendamist tööturu globaalsed trendid
- Vähem rakendati valdkonnapõhiseid ülevaateid

Järeldused ja võimalused

- Meeskonnatöö planeerimine ja organiseerimine vajab treenimist, kuid inspireerib
- Loov ülesanne:
  - võib tekitada frustratsiooni (hirm eksimise ees)
  - võib tunduda petlikult lihtne
- Ootused lõpptulemusele olgu selgelt välja toodud ehk saad seda, mida küsid (laiskloom ikka lemmikloom)
- Rühmas jagamine avardab silmaringi

Ideid tulevikuks:

- Hüpoteetiliste juhtumite lahendamine toetudes OSKA analüüsidele
  - Õpilane valiku ees
  - Ettevõtja/asutuse juhi rõõmud ja mured

Jätkuv rõõm suurtest ja väikestest leidudest

- Noored saavad huvituda sellest, millest nad midagi teavad
- Noored saavad huvituda sellest, mida nad mõistavad
- OSKA analüüsid on tänuväärseks aluseks põnevate ja eluliselt rikastavate õppemeetodite väljatöötamiseks
- Uute ja töötavate õppemeetodite väljatöötamine nõuab õpetajalt loovust, võtab aega ja vajaks toetamist
- OSKA materjalid on inspireerivad ja innustavad lahendusi leidma

Suur tänu suurepärase töö eest!
Täna tähelepanu eest!